

Svatá Anežka Česká

patronka Čech, nemocných, chudých a trpících

Anežka se narodila roku 1211 jako dcera českého krále Přemysla I. Otakara. Již jako dítě byla zasnoubena s Boleslavem Slezským a se synem císaře Fridricha II. Z obou sňatků sešlo z politických důvodů. Další nabídku k sňatku Anežka odmítla, neboť byla rozhodnuta zasvětit svůj život Bohu.

Když se měla provdat buď za Bedřicha II. nebo za anglického Jindřicha II., určila si svůj osud již sama. Její bratr Václav I. jí daroval pozemky u řeky Vltavy, kde Anežka z prostředků svého královského věna financovala výstavbu velkolepě pojatého kláštera minoritů mužské i ženské větve, který se stal nejstarším klášterem II. řádu sv. Františka severně od Alp. Stavba byla zahájena roku 1231.

O tři roky později složila královská dcera řeholní sliby. Hned na počátku založila při konventu špitál a jediný český charitativní řád - křižovníky s červenou hvězdou.

Když 11. června 1234 vstoupila třiaadvacetiletá Anežka spolu s dalšími sedmi dívkami ze šlechtických rodin do kláštera Na Františku, stal se její skutek evropskou událostí roku. Tento její čin vzbudil tehdy pozornost nejen proto, že odmítla nabízený sňatek s císařem; stala se vůbec první královskou dcerou, která vstoupila do chudého řádu sv. Kláry. Papež Řehoř IX. nešetřil chválou a rady jí udílela i zakladatelka řádu sv. Klára, která ji nazývá "sestrou ze všech nejmilejší".

Několik měsíců po složení věčných slibů se Anežka stala z rozhodnutí Řehoře IX. abatyší kláštera. V této funkci setrvala až do smrti, i když v souladu se svou pokorou se v roce 1238 vzdala tohoto označení a přijala jen titul soror maior ("starší sestra").

Anežka sama vynikala cennými vlastnostmi, především činorodou energií a rozhledem, které zdědila po svém otci, ale také zjemnělou prozíravou inteligencí a smyslem pro duchovní hodnoty, což bylo dědictví po

matce. Její vzdělání bylo věhlasné. Brzy se nadchla pro učení sv. Františka z Assisi a dopisovala si i s jeho přítelkyní a žačkou sv. Klárou. Právě oni jí byli vzorem, když v Praze zakládala přísnou řeholi. Dokonce tak přísnou, že ji kvůli tomu papež Řehoř IX. odmítl schválit jako příliš náročnou. Nakonec se Anežce podařilo papeže částečně přesvědčit o správnosti svého názoru a on udělil jejímu řádu alespoň privilegium chudoby.

Sv. Anežka Česká se dožila velmi vysokého věku a celý svůj život obětovala těm nejchudobnějším lidem. Zároveň opakovaně urovnávala spory mezi králem Václavem I. a jeho synem Přemyslem II. Otakarem a českou šlechtou. Zemřela 2. března roku 1282, v době, kdy se český stát otrásal pod braniborskou okupací po smrti krále Přemysla II. Otakara, který padl na Moravském poli. Již za svého života byla považována za světici a úcta k ní se v Čechách uchovala po dlouhá staletí, až ji konečně v roce 1989 papež Jan Pavel II. prohlásil za svatou. Tradice ji však dávno před tím zařadila mezi české národní patrony. Anežka Česká je znázorňována především jako abatyše s korunou, jak ošetřuje nemocné. Jeden z nejznámějších příkladů této scény lze spatřit v galerii křížovníků na Křížovnickém náměstí. Často je také zobrazována s trpícími u nohou, jako například na sousoší v zadní části svatovítské katedrály vlevo (dílo K. Stádníka). Díky tradičnímu řazení mezi české zemské patrony se stala její socha součástí Myslbekova sousoší kolem sv. Václava na Václavském náměstí. V České republice je slaven svátek sv. Anežky 13. listopadu v souvislosti s jejím svatořečením (12. listopadu).

Až do kanonizace byl patrně jediným farním kostelem na celém světě zasvěceným blahoslavené Anežce kostel v Českých Velenicích. Dokud nebyla

Anežka svatořečena, bylo k zasvěcení třeba povolení Říma. Tehdy si dispens vyžádal českobudějovický biskup Šimon Bárta.

V pražské arcidiecézi je sv. Anežce české zasvěcen farní kostel v Praze - Spořilově a kaple v Pístech (ve farnosti Budyně nad Ohří).

Sv. Anežka Česká (1211 - 1282) byla blahořečena v roce 1872 a papež Jan Pavel II. ji 12. listopadu 1989 svatořečil. Po její kanonizaci byl svátek v českém církevním kalendáři přerážen na 13. listopad.

Atributy: *model kostela v ruce, je zobrazována v řeholních šatech s korunkou, někdy má odložený královský šat a korunu; u nohou ubožáka; ošetřuje nemocné; uděluje almužnu; sytí hladové.*

Z dopisu svaté Kláry svaté Anežce České

Tomu, který dává milost a o kterém věříme, že od něho pochází každý dobrý úděl a každý dokonalý dar, vzdávám díky za to, že tě ozdobil tak vynikajícími ctnostmi a znameními takové dokonalosti, že sis horlivým napodobováním dokonalého Otce zasloužila stát se sama dokonalou, takže jeho oči na tobě nevidí nic nedokonalého. To je ta dokonalost, pro kterou si tě sám Král vezme do nebeského přibytku, kde ve své slávě sedí na hvězdném trůnu. Vždyť jsi pohrdla důstojností pozemského království, nestála jsi o nabídku sňatku s císařem, vyvolila sis cestu svaté chudoby a s velkou pokorou a vroucí láskou jsi šla za tím, který si tě vybral za nevěstu. Protože však vím, jak vynikáš ctnostmi, ušetřím tě další chvály a nebudu tě obtěžovat zbytečnými slovy, i když by nemuselo být zbytečné, co by tě mohlo potěšit. Avšak protože jen jedno je třeba, o to jedno tě snažně prosím a k tomu tě vybízím pro lásku toho, kterému ses dala jako oběť svatá a milá. Dodržuj dále, co dodržuješ, dělej dále, co děláš, nevzdávej se, ale krácej rychle a lehce, bez klopýtnutí, bezpečně, radostně a vesele po cestě zaručující blaženost. Ničemu nevěř a ne-popřávej sluchu ničemu, co by tě chtělo zviklat v tvém předsevzetí nebo svést z cesty, abys neplnila své sliby Nejvyššímu s takovou dokonalostí, k jaké tě Duch Páně povolal. Kdyby ti však někdo říkal nebo namlouval něco jiného, co by bylo na překážku tvé dokonalosti nebo v rozporu s Božím povoláním, při vši povinné úctě neposlouchej jeho rady, ale přimkni se jako chudá panna k chudému Kristu.

Vystavena pro něj v tomto světě pohrdání, sleduj, jak byl pro tebe pohrdán. V touze po jeho následování se dívej, vznešená královno, uvažuj a rozjímej, jak se tvůj Ženich, nejkrásnější ze všech lidských synů, pro tvou spásu stal ze všech nejubožejším, pohrdaným, zbitým, po celém těle pokrytým nesčetnými ranami a v úzkostech umírajícím na kříži. Budeš-li s ním trpět, budeš s ním i kralovat, budeš-li s ním snášet bolest, budeš se s ním i radovat, budeš-li s ním umírat přibita na kříž svých trápení, dostaneš přibytěk ve slávě svatých v nebi; tvé jméno bude slavné mezi lidmi a bude zapsáno v knize života. A tak místo toho, co je pozemské a dočasné, budeš mít po všechny věky věků podíl na slávě nebeského království a místo věcí pomíjejících dostaneš statky věčné a budeš žít na věky věků.

Bože, tvá služebnice Anežka šla za tvým voláním, zřekla se bohatství a zamilovala si chudobu, následovala tvého ukřižovaného Syna a došla do nebeské radosti; na její přímlovu veď i nás, abychom nelpěli na věcech pomíjejících a dosáhli slávy věčné. Prosíme o to skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků.